

Escucha

Over de nieuwste flamenco-albums

Het beste van twee werelden

THE BvR FLAMENCO BIG BAND

JALEO HOLANDÉS

Flamenco en jazz is een huwelijk dat al een flinke tijd stand houdt. Beroemde jazzmuzikanten als Miles Davis en Chick Corea bijvoorbeeld vertolkten hun affiniteit met Spaanse muziek in wereldberoemde stukken. Denk aan het album *Sketches of Spain* van Miles Davis en componist Gil Evans, opgenomen in 1960. Dat bevat een vernuftige jazzbewerking van het bekende adagio uit het *Concierto de Aranjuez* van Rodrigo. Evans voegde er stukken als *Saeta* en *Soleá* aan toe. Daarin vind je de invloed van de flamenco vooral terug in ritmische patronen die voor de jazz niet gebruikelijk zijn.

Het kan ook andersom: Andalusische artiesten die flamenco met jazz mengen. Denk aan de Gaditaanse pianist Chano Domínguez en de pianist-zanger Diego Amador, afkomstig uit de beroemde Sevillaanse zigeunerclan. En zeker ook aan Paco de Lucía.

Een project als de *Bernard van Rossum Flamenco Big Band* komt dus niet uit de lucht vallen. De eerste cd van het orkest, *Jaleo Holandés*, bekrachtigt de verbintenis tussen jazz en flamenco nog eens stevig. Bij Van Rossum speelt ook een persoonlijke noot mee: hij groeide op in Spanje en kreeg daar deels ook zijn muzikale vorming. Voor hem zijn Spanje en flamenco dus zeker niet alleen exotisch, zoals voor Miles Davis, maar ook inheems: geboren en getogen in Spanje heeft Van Rossum een flinke dosis Spanje meegekregen.

Bernard van Rossum is bandleider; en zoals dat gaat in de jazzwereld, niet alleen dirigent maar ook componist, arrangeur en bandlid. Als saxofonist is hij ook solist, zowel in de bigband als in zijn eigen kwartet. In de composities voor de bigband gebruikt Van Rossum allerlei elementen uit het vocabulaire van de flamenco. Op de cd *Jaleo Holandés* (verschenen eind 2014) horen we flamencozang van María Marín en Pablo Martínez, die ook palmas voor hun rekening nemen, en de cajón van percussionist Miguel Hiroshi. Elementen als de intonatie en het timbre van zangeres Marín geven op sommige momenten een heus flamencogevoel aan de muziek.

Maar het zijn niet alleen de instrumenten die de muziek kleuren. Ook in melodie, harmonie en vooral in ritme is de flamenco niet ver weg. De sterke melodieën hebben mooie arrangementen, vaak in het idioom van de latin- en de afro-cuban jazz. Hier en daar ademt de muziek een onvervalst Zuid-Spaanse sfeer, bijvoorbeeld in het melancholieke *El Último Tango*, dat opent met

gevoelige zang van Marín, die op deze cd haar veelzijdigheid onderstreept.

In de zes stukken op de cd (gemiddelde duur bijna 7 minuten per stuk) is de vierkwartsmaat in de minderheid. Zo is *El Caprichoso Pincel* een mix van rumba flamenca met Cubaanse salsa. De muziek is een mooi voorbeeld van de culturele kruisbestuiving tussen Spanje en Amerika. *Ida y vuelta* dus, maar dan op een andere manier. Maar vaker dan vier tellen per maat hoor je er drie, of in ieder geval groepjes van drie tellen, zoals we dat kennen uit de flamenco. In het middenstuk van *El Viajero*, waar we alleen palmas en een solo van de trombone horen, valt opeens op dat het stuk 'por bulerías' is.

Zo zit de muziek van Van Rossum vol flamenco. Maar toch is het vooral jazz wat we horen. De swing, de warme klankkleur van de band, het soleren, de manier van arrangeren, de contrabas en de drums: het is jazz. Het behalen van de eerste prijs tijdens de 18th *Meerjazz International Big Band Competition* in 2014 laat zien dat de muziek op deze cd in jazzkringen hoog gewaardeerd wordt (Van Rossum won er als solist ook nog eens een prijs). Maar ook op de *Flamenco Biënnale Nederland V* in januari van dit jaar schitterde het orkest meerdere malen. Voor liefhebbers van jazz én flamenco - zoals ik - is deze cd een must have: best of both worlds, zou je kunnen zeggen.

The BvR Flamenco Big Band – Jaleo Holandés (Live in Europe - Amstel Records 2014)

Martijn van Hennik

Martijn van Hennik is fotograaf, tekstschrijver, wijnkenner en steeds vaker ook flamencogitarist. Hij recenseert cd's voor de *Mundo Flamenco* sinds 2012.

foto's: Marjon Broeks